

Motion

1982/83: 856

Rolf Andersson och Nils Åsling Utlandslån till småföretag

Affärsbankerna fick i slutet av 1976 tillåtelse av riksbanken att inom vissa beloppsramar uppta lån i utlandet för vidareutlåning till mindre och medelstora företag såsom investerings- och rörelsekapital. Motivet för åtgärden var främst en klart uttalad önskan från riksbanken att enskilda företag skulle svara för en ökad andel av den svenska utlandsuplåningen. Samtidigt skärptes också den allmänna kreditpolitiken. För bankerna innebar denna nya låneform fördelen att man kunde öka sin totala utlåning utan att försämra sina egna kassareserver och likviditetskvoter. Man engagerade sig också aktivt i marknadsföring av dessa utlandslån särskilt i samband med förnyelse och utökning av krediter till gamla kunder.

Huvudparten av de utlandslån som erbjöds de mindre och medelstora företagen baserades på flera valutor, s. k. valutakorgar, med något varierande sammansättning bankerna emellan. Dessa "korglån" löper vanligen på fem år, och hela lånebeloppet skall i regel återbetalas på förfallodagen. Lånebeloppen varierar mellan 100 000 kr. och 10 milj. kr.

Självfallet informerades de lånesökande företagen om de risker som valutakursförändringar kunde medföra. Dessa vägdes också in i kalkylerna tillsammans med de fördelar som amorteringsfriheten och den oftast något gynnsammare räntan utgjorde. I de flesta fall blev dock effekterna av den ovan nämnda kreditåtstramningen avgörande för lånebesluten.

Devalveringar av den svenska kronan har sedan 1976 genomförts vid fem tillfällen, med ammanlagt 45 %. 100 kr. i 1976 års penningvärde motsvarar i dag 62 kr. och 4 öre. Samtidigt har dollarkursen stigit dramatiskt. Detta har medfört kraftiga ökningar av de utlandslånande företagens nominella skuldbörda och därmed också av de löpande räntekostnaderna.

Den nuvarande regeringens lika oväntade som kraftiga devalvering på 16 % i september förra året sprängde definitivt alla kalkylerna. Flera småföretag har därigenom försatts i en mycket besvärlig situation – i vissa fall innebärande akuta likvidationsshot.

Enligt vår mening är det inte rimligt att konsekvenserna av devalveringsbesluten så slumpmässigt drabbar företag som lojalt sökt följa riksbankens av affärsbankerna uppföljda rekommendationer.

Det är mycket angeläget att snarast finna en lösning på småföretagens problem med de s. k. korglånen. En möjlighet skulle vara att låta företagen få lånen konverterade till svenska kr. och amorteringstiden förlängd till 10 år. Räntan på de konverterade lånen måste sättas så att den inte överstiger den ursprungliga räntan i kronor räknat.

Enligt vår uppfattning bör riksdagen ge regeringen till känna att problemen med korglånen snarast måste lösas och att man därvid bör pröva den ovan redovisade modellen.

Med hänvisning till vad som anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om nödvändigheten av att problemen med korglånen löses.

Stockholm den 24 januari 1983

ROLF ANDERSSON (c)

NILS G. ÅSLING (c)